

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25832/2024
17.06.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из, кога заступа пуномоћник Нада Бојовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства унутрашњих послова – Сектор за ванредне ситуације, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 59/21 од 07.12.2021. године, у седници одржаној 17.06.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈАЈУ СЕ ревизије тужиоца и тужене, **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 59/21 од 07.12.2021. године у делу одлуке о тужбеном захтеву и трошковима поступка (тачке 1, 2. и 3.) и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Чачку П 213/19 од 22.10.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати износ од 1.448.392,05 динара, са законском затезном каматом од 17.05.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца за исплату, преко досуђеног износа из претходног става изреке до траженог износа од 5.129.439,00 динара, за износ од још 3.681.046,05 динара са законском затезном каматом од 17.05.2018. године до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 150.720,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 59/21 од 07.12.2021. године, укинута је првостепена пресуда у ставовима другом и трећем изреке и пресуђено, тако што је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати износ од 3.681.046,50 динара са каматом сагласно Закону о висини затезне камате од 22.10.2020. године, као дана доношења првостепене пресуде до исплате (тачка 1.). Тужбени захтев је одбијен као неоснован за разлику од досуђеног износа до траженог за износ од 5.091.131,00 динар (тачка 2.). Тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 411.481,26 динара (тачка 3.).

Против правноснажне пресуде, донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законских разлога.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену и тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 3. и члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон) и утврдио да су ревизије тужиоца и тужене основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Другостепени суд је по одржаној расправи, оценом изведених доказа утврдио да је дана 14.05.2015. године, део територије Општина Ивањица захваћен снажним градом који је проузроковао велику материјалну штету на пољопривредним културама и другој имовини грађана, односно мештана Општине Ивањица, међу којима и тужиоцу који има регистровано пољопривредно газдинство. Тог дана није деловала противградна заштита са противградних станица на територији Општине Ивањица јер није било обезбеђених ракета, нити су ангажовани стрелци. На основу записника Комисије о прелиминарној процени штете од 26.05.2015. године, као и оценом налаза и мишљења вештака пољопривредне струке, утврђено је да је тужиоцу дејством града проузрокована штета на засадима малине сорте „Виламет“ на површини од два хектара, на засаду купина на 0,20 ха, на засаду јабука конзумних сорти на површини од 0,40 хектара и на засаду шљиве на површини од 0,40 хектара. На основу расподеле наменских средстава на име помоћи Републике Србије за ублажавање настале штете тужиоцу је исплаћен износ од 114.480,00 динара. Процењена висина штете по мишљењу вештака износи укупно 7.442.250,00 динара. У допунском налазу и мишљењу вештака пољопривредне струке на расправи пред другостепеним судом процењена висина штете у време вештачења 17.09.2021. године, износи 14.761.500,00 динара. По мишљењу вештака пољопривредне струке, на територији Општине Ивањица нема постављених противградних мрежа због стрмог и валовитог терена, нити промотери противградних мрежа долазе, већ бирају терене подесне за промовисање. Оценом налаза и мишљења Републичког завода за судско вештачење из Новог Сада утврђено је да би противградна заштита засада воћа, да је била потпуна у временским непогодама од 14.05.2015. године у општини Ивањица у месту Шареник, у случају благовременог дејства за 30% умањила штету.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да је тужена одговорна за штету проузроковану тужиоцу, због пропуштања њеног органа, Министарства унутрашњих послова да предузме потребне мере противградне заштите на територији Општине Ивањица која је дана 14.05.2015. године, захваћена снажним деловањем града, на основу члана 172. ЗОО и тада важећих одредаба Закона о ванредним ситуацијама и Закона о министарствима. Тужилац није допринео настанку и висини штете, због пропуштања да осигура свој засад од деловања града, као и да постави противградне мреже, јер конфигурација терена у засеоку Шареник искључује њихову примену због стрмог и валовитог терена. Полазећи од утврђеног износа укупне штете од 7.442.250,00 динара, који је умањен за 114.480,00 динара (колико је тужиоцу исплаћено из наменских средстава), применом процента од 70%, с обзиром да је толика

ефикасност противградне заштите добијен је резултат од 5.129.439,00 динара. Тај износ је затим умањен за 1.448.392,50 динара, колико је тужиоцу већ досуђено на име накнаде штете првостепеном пресудом која је правноснажна у том делу. Коначан резултат је 3.681.046,50 динара, другостепени суд је досудио тужиоцу, након што је укинуо првостепену пресуду у одбијајућем делу тужбеног захтева. Тужбени захтев је одбијен као неоснован за разлику од досуђеног износа до траженог за износ од 5.091.131,00 динар, с обзиром да је тужилац у поступку пред другостепеним судом преиначио тужбени захтев повећањем, али да преиначење тужбе није дозвољено.

По оцени Врховног суда основано се ревизијама тужиоца и тужене указује на погрешну примену материјалног права, због чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Правилно је становиште другостепеног суда о основу одговорности тужене за насталу штету због непредузимања мера за активирање система противградне заштите од стране органа тужене у конкретном случају, али другостепени суд није разјаснио и утврдио битне чињенице о успешности противградне заштите и обиму одговорности тужене. Оценом налаза и мишљења Републичког завода за судска вештачења из Новог Сада утврђено је да би противградна заштита засада воћа, да је била потпуна и благовремена за 30% умањила штету, што значи да би успешност противградне заштите износила 30% и у том обиму би тужена била одговорна за штету због пропуста свог органа да предузме мере за активирање система противградне заштите у конкретном случају. Међутим, другостепени суд закључује супротно, да је успешност противградне заштите у конкретном случају 70%, иако је прихватио наведени налаз и мишљење дат од референтне установе. Поред тога, по члану 192. ЗОО оштећени који је допринео да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само на сразмерно смањену накнаду, а када је немогуће утврдити који део штете потиче од оштећеникове радње, суд ће досудити накнаду водећи рачуна о околностима случаја. Ради правилне примене наведене материјално правне одредбе изостало је утврђење битних чињеница, да ли би постављање противградне мреже на утврђеној површини и конкретном земљишту тужиоца са засадама малине, купине, шљиве и јабуке било могуће и економски оправдано, с обзиром да се вештак пољопривредне струке изјашњавао уопштено о постављању противградних мрежа на територији Општине Ивањица и изостанку промоције противградних мрежа на тој територији. Тужбени захтев истакнут у првостепеном поступку до закључења главне расправе (на рочишту од 22.10.2020. године) и о чему је првостепени суд одлучио, постављен је у износу од 5.129.439,00 динара са законском затезном каматом од 17.05.2018. године. Другостепени суд је најпре дозволио преиначење тужбе повећањем постојећег тужбеног захтева, а затим је одлучио да не дозволи преиначење у другостепеном поступку, али је у изреци пресуде мериторно одлучио и одбио као неоснован део тужбеног захтева за разлику од досуђеног износа до траженог за износ од 5.091.131,00 динар, што је управо разлика укупно досуђеног износа (5.129.439,00 динара) и преиначеног повећањем постојећег тужбеног захтева у другостепеном поступку (10.220.570,00 динара). Имајући у виду наведено, остале су неразјашњене и непотпуно утврђене чињенице у погледу обима одговорности тужене за штету и о висини штете у конкретном случају. Због тога је другостепена пресуда у делу одлуке о тужбеном захтеву и трошковима поступка морала бити укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење.

На основу члана 416. став 2. и 3. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић